

Sygn. akt VI U 2100/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania **S. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 18 czerwca 2013 r. znak (...)

w sprawie: **S. K.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu S. K. prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 2013 r.;

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 2100/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 czerwca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu S. K. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 roku, nr 153, poz. 1227) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w /w przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15- letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż w warunkach szczególnych był zatrudniony w okresie

od dnia 19 stycznia 1982 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w , a zakład pracy w którym pracę tę wykonywał już nie istnieje, wobec czego nie jest w stanie przedłożyć wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Nadto pozwany wskazał, iż nie zaliczył ubezpieczonemu w/w okresie zatrudnienia do prac w warunkach szczególnych, bowiem w świadectwie pracy z dnia 26 października 1998 roku pracodawca nie określił ściśle charakteru pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz brak punktów odnośnie stanowisk pracy z zarządzenia resortowego, na które powołał się zakład pracy, ze świadectwa wynika, że ubezpieczony od dnia 19 stycznia 1982 roku do dnia 28 lutego 1989 roku wykonywał prace na stanowisku montera instalacji urządzeń sanitarnych oraz od dnia 1 marca 1989 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku na stanowisku asenizatora.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. K. (ur. dnia (...)), dnia 12 czerwca 2013 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku w wymiarze 27 lat, 3 miesięcy i 23 dni , w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

- okoliczności bezsporne

Sporną pozostawała okoliczność, czy ubezpieczony przez okres co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych, czy taki charakter miało zatrudnienie ubezpieczonego w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie którego ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony w okresie od 19 stycznia 1982 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. (następnie Zakłady (...) w (...) Spółka Akcyjna) na stanowisku asenizatora. Do jego obowiązków należało oczyszczanie zakładowej sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczanie studzienek i łapaczy tłuszczu. Ubezpieczony oczyszczanie łapaczy tłuszczu wykonywał ręcznie- wchodził do studni, brał łopatę i nakładał nieczystości z łapacza do wiaderka , a następnie wiadro wyrzucał na samochód. Ubezpieczony oczyszczał łapacz z wszystkich odpadów pochodzących z uboju trzody chlewnej i bydła, ubój odbywał się codziennie. Kanalizacja wychodziła z działu ubojni, tą kanalizacją spływały wszystkie odpady poubojowe, które zatrzymywały się w łapaczach. Ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, nie miał dłuższych przerw w pracy, jak również nie korzystał z urlopów bezpłatnych.

- dowód: zeznania świadka: M. J. (1) zapis AV k. 30v akt sądowych, dokumentacja z okresu zatrudnienia k. 20 akt sądowych, zeznania ubezpieczonego zapis AV k. 30v akt sądowych

Sąd uznał zeznania świadka oraz ubezpieczonego za wiarygodne. Świadek dokładnie opisał charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, nadto w tym samym okresie był zatrudniony wraz z ubezpieczonym w jednym zakładzie. Zeznania świadka znalazły potwierdzenie w dokumentacji zebranej w aktach osobowych S. K..

Sąd rozważył , co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku, nr 153,poz.1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

Zgodnie z treścią art. 184. ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.(art. 184 ust 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.)

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym zeznania ubezpieczonego, świadka M. J. oraz dowody składające się na akta osobowe z okresu zatrudnienia ubezpieczonego, pozwala na dokonanie ustalenia, iż ubezpieczony w spornym okresie czasu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 184 ust 1, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywana przez niego praca wymieniona jest w wykazie „A” dziale IX (prace w kanałach ściekowych) na stanowisku asenizatora i jest pracą o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Mimo, iż świadectwa pracy różnie określały stanowiska pracy zajmowane przez ubezpieczonego (asenizator, monter instalacji sanitarnych). Sąd Okręgowy uznał, iż praca ubezpieczonego podlegała kwalifikacji według wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Świadczenie pracy z dnia 13 stycznia 1999 roku oraz dowody znajdujące się w aktach osobowych ubezpieczonego (świadczenie pracy w warunkach szczególnych z dnia 19 lipca 1999 roku) potwierdzą wykonywanie przez ubezpieczonego pracy asenizatora.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ubezpieczony posiada wymagany łączny ponad 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zaliczenie wymienionego wyżej okresu spowodowało, że odwołujący spełnia warunki konieczne do przyznania emerytury określone w cytowanych wyżej przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 ze zm.)

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył on wniosek o to świadczenie.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy emerytalno- rentowej FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. W dokumentach pracodawcy stanowisko zajmowane przez ubezpieczonego określano zamiennie, raz jako asenizator, a następnie jako monter urządzeń sanitarnych.

Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym, jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żądanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność świadczenia przez odwołującego zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz rodzaju zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska pracy.

SSO Janusz Madej